Metin Yapıları: Açıklayıcı, Sıralı/Kronolojik, Karşılaştırma/Zıtlık

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **C**
Paragraf, iki canlının benzer (ikisi de yumurtayla çoğalır) ve farklı yönlerini (kabuk, deri, ömür) anlatır.

2 **Örnek: ikisi de, ancak, -ken (korunurken), ise**
"İkisi de" benzerliği; "ancak, -ken, ise" farklılığı gösterir.

3 **Vücut örtüsü: sert kabuk / ince ve nemli deri · Ömür: onlarca yıl / çok daha kısa · Çoğalma: ikisi de yumurtayla**
Karşılaştırma yapısındaki bilgiler tabloyla kolayca düzenlenir.

4 **B**
Çay demleme işleminin basamakları zaman sırasıyla verilmiştir.

5 **önce, ardından, su kaynayınca, on beş dakika sonra**
Sıralı yapıda öncelik-sonralık bildiren ifadeler sık kullanılır.

6 **D – Y – D – D**
Karşılaştırma/zıtlık yapısında hem benzer hem farklı yönler anlatılır.

7 **1 – b 2 – c 3 – a**
Her metin yapısının kendine özgü ipucu kelimeleri vardır.

8 **D**
Paragraf, çöl tilkisini boyu, tüyleri, kulakları ve ayakları gibi özellikleriyle tanıtır.

9 **Ö – B – Ö – B**
Masal ve hikâyede olay, kahraman, zaman ve mekân vardır; diğerleri bilgi vermek için yazılır.

10 **Sıralı/kronolojik yapı**
Kronolojik, zaman sırasına göre demektir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **a) Sıralı/kronolojik b) Karşılaştırma/zıtlık c) Açıklayıcı**
Konunun hangi soruya cevap aradığı, metin yapısını belirler.

12 **C**

C'de yalnızca bir olay bildirilmiştir; diğerlerinde iki durum arasında benzerlik ya da farklılık vardır.

13 **2 – 1 – 4 – 3**

"İlk olarak, ardından, sonra, en son" ifadeleri sırayı gösterir.

14 **Sıralı/kronolojik yapı**

Olaylar yıllara göre sıralanmıştır: 1965, 1980, 2005, bugün.

15 **40 yıl sonra**

2005 - 1965 = 40

16 **Örnek: Kurşun kalem de tükenmez kalem de yazı yazmak için kullanılır. Ancak kurşun kalemle yazılanlar silinebilirken tükenmez kalemle yazılanlar silinemez. Ayrıca kurşun kalemin açılması gerekir, tükenmez kalemin ise gerekmez.**

Paragrafta hem benzerlik hem de farklılık bulunmalı; "de, ancak, -ken, ise" gibi ifadeler kullanılmalıdır.

17 **Vücut ısısını dışarı atmasına ve kumun altındaki böcekleri duymasına yarar.**

Açıklayıcı metinlerde önemli bilgiler, varlığın özellikleri ve bu özelliklerin işlevleridir.

18 **B**

İki sütunlu tablo, iki konunun benzer ve farklı yönlerini yan yana görmeyi sağlar. Zaman çizelgesi sıralı yapıya uygundur.

19 **Hayır, haklı değildir; paragraf karşılaştırma/zıtlık yapısındadır.**

Paragrafta zaman sırası yoktur; iki okul türünün benzer ve farklı yönleri anlatılır. "Okul sonrası" ifadesi sıralama bildirmez.

20 **Açıklayıcı yapı; "Termos nedir, nasıl çalışır?" sorusuna cevap verir.**

Paragraf bir nesneyi tanımlayıp yapısını ve işlevini açıklamaktadır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **I – a II – b III – c**

I. bölüm balonu tanıtır; II. bölüm uçuş aşamalarını sırayla verir (önce, ardından, sonunda); III. bölüm balonla uçağı karşılaştırır.

22 **A**

Metinde "Sıcak hava, çevredeki soğuk havadan hafif olduğu için balon yükselmeye başlar." denmektedir.

23 **A**

"Balon da uçak da insanları havada taşır." cümlesi benzerliği gösterir; diğer seçenekler yalnızca birine aittir.

24 **a) Sıralı/kronolojik yapı b) Örnek: önce, ardından, en sonunda (ilk olarak, daha sonra, o yıl)**

Yapım aşamaları zaman sırasıyla anlatılacağı için sıralı yapı uygundur.

25 **3. satır; doğrusu açıklayıcı yapıdır.**

Bir canlının özelliklerini tanıtan yazı açıklayıcı yapıdadır.

26 **Örnek: Akdeniz kıyılarında yazlar sıcak ve kurak geçerken Karadeniz kıyılarında daha serin ve yağışlı geçer.**

"-ken, oysa, ise, ancak" gibi ifadelerden biri kullanılabilir.

27 **1. metin bilgilendirici, 2. metin öyküleyicidir.**

2. metinde kahraman (Vızvız), zaman (sabah) ve olay vardır. 1. metin ise arılar hakkında bilgi verir.

28 **D**

Paragraf karşılaştırma/zıtlık yapısındadır; zaman sırasıyla anlatılan olaylar yoktur.

29 **(1) İkisi de (2) Benzer şekilde (3) Oysa**

"İkisi de" ve "benzer şekilde" benzerlik; "oysa" farklılık bildirir.

30 **C**

Doğru sıra II – IV – III – I'dir. Hamur önce kabarmalı, sonra şekil verilmelidir.